

1.0 Indledning	2
<i>1.1 Lektieinkluderende undervisning</i>	2
<i>1.2 Alternative tilrettelæggelses- og undervisningsformer</i>	3
2.0 Formål	4
3.0 Vidensgrundlag og antagelser	4
4.0 Beskrivelse af det konkrete forløb	5
<i>4.1 Beskrivelse af lektieinkluderende undervisning</i>	5
<i>4.2 Nye undervisnings- og tilrettelæggelsesformer</i>	6
<i>4.1.1 Oplægsrum</i>	6
<i>4.1.2 Grupperummene</i>	6
<i>4.1.4 Stillerum</i>	7
5.0 Evalueringsdesign	7
<i>5.1 Evalueringdesign - Lektieinkluderende undervisning</i>	7
<i>5.2 Evalueringsdesign - GODS</i>	8
6.0 Resultater	8
6.1 Lektieinkluderende undervisning	8
<i>6.1.1 Generelt</i>	8
<i>6.1.2 Produktværksted</i>	8
<i>6.1.3 Less is more</i>	8
<i>6.1.4 Gruppedannelser</i>	9
<i>6.1.5 Evaluering i undervisningen</i>	9
7.0 Det videre arbejde, koncepter og anbefalinger	10

Klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse

1.0 Indledning

I foråret 2012 satte undervisningsministeriet repræsenteret ved CEFU fokus på klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse.

VUC Syd ansøgte om, at deltage i projektet og valgte, at fokusere på arbejdet med 1. Lektieinkluderende undervisning. 2. Nye tilrettelæggelses- og undervisningsformer.

VUC Syd satte i kursusåret 2012-2013 fokus på ”VUC min arbejdsplads”. VUC min arbejdsplads bygger på, at kursisterne skal være til stede fra klokken 8.00-16.00, når der er undervisning – og at kursisternes arbejdsdag vil bestå af undervisning, øvelser og ikke mindst forberedelse. De overordnede tanker bag ”VUC min arbejdsplads” er, at kursisternes arbejdsdag struktureres, så den enkelte kursist i højere grad støttes både personligt, fagligt og socialt.

Hensigten med ”VUC min arbejdsplads” er, at udvikle en inkluderende og fraværsreducerende kultur gennem et positivt, meningsfyldt og udfordrende studiemiljø. Både kursister og undervisere er sammen gennem hele arbejdsdagen hvilket understøtter en kultur, hvor underviserne støtter kursisterne og hvor kursisterne samarbejder og hjælper hinanden.

At lektier bliver en del af undervisningen skal være med til at bidrage positivt til det ”at studere”. Sigtet er, at kursisterne får gode studie- og arbejdsvaner, der ligner de krav, de bliver mødt med i erhvervslivet og på de videregående uddannelser.

Forberedelsesarbejdet skal primært foregå på VUC, så kursisterne kan møde op uden dårlig samvittighed og de skal have en oplevelse af, at ”være med”, fordi alle møder forberedes til undervisningen. På den måde er det også lettere for den enkelte kursist at overholde mødepligten og være studieaktiv.

Indsatsen er fokuseret på udvikling af en kultur med studie- og arbejdsformer med underviseren som facilitator. Der skabes således rum og mulighed for udvikling af aktive kursistroller ved hjælp af varierede arbejds- og studiefællesskaber. Den faglige fordybelse skal sigte mod at være anvendelig, afvekslende, relevant, nødvendig, udfordrende og lægge op til aktivitet. Samlet set ønsker VUC Syd at bidrage til, at kursisternes studieaktivitet og fremmøde øges.

1.1 Lektieinkluderende undervisning

Både danske og internationale undersøgelser af lektier i folkeskolen og på de gymnasiale uddannelser peger entydigt på, at lektier er for gammeldags og ikke har fulgt med tiden.¹²

Ofte bliver lektier anvendt mekanisk uden at det egentlig understøtter kursisternes læring i tilstrækkeligt omfang. Lektier er ifølge undersøgelserne præget af, at kursisterne lærer lektierne udenad og hurtigt glemmer den viden de har erfaret. En anden problemstilling er, at kursisterne oplever det som vanskeligt, at arbejde selvstændigt med lektier. Resultaterne af de danske

¹ Lektier i den danske folkeskole, Valeur Hansen, 2009

² Læselektiers betydning for gymnasieelevers læreprocesser, Flemming B. Olsen, 2010

undersøgelser viser, at traditionelle lektier³ forstået som hjemmearbejde, i bedste fald, er uden effekt., hvilket bakkes op af internationale undersøgelser.⁴⁵

Erfaringer fra VUC Syd viser, at mange kursister har et stort uudnyttet potentiale, stor livserfaring og ofte er motiveret til at gennemføre et uddannelsesforløb. Mange kursister giver dog udtryk for, at de ikke har haft gode skoleoplevelser og opfatter lektiearbejdet som en udfordring. VUC Syd ønsker derfor, at udvikle nye måder at arbejde med lektier på som et alternativ til traditionelle lektier, som læser efter skole. Ved at arbejde lektieinkluderende mindskes hjemmearbejdet og kursisterne får støtte til lektiearbejdet. Kursisterne får mulighed for, at samarbejde om lektiearbejdet og underviseren er til stede med faglig og social støtte. Dermed får kursisterne et mere positivt perspektiv på lektiearbejdet.

1.2 Alternative tilrettelæggelses- og undervisningsformer

Erfaringer fra undervisere på VUC Syd viser, at en overvejende stor andel af kursisterne har vanskeligheder ved traditionel undervisning. Mange kursister har lidt et nederlag og har dårlige erfaringer fra tidligere skoleforløb. Kursisterne efterspørger derfor andre undervisningsformer end traditionel tavleundervisning, mere variation i undervisningen og mere aktivitet. Kort sagt ønsker de noget andet end det, de kender fra Folkeskolen.

Omdrejningspunktet for denne del af projektet er at finde nye måder at tilrettelægge undervisningen med fokus på, at kursisterne opnår øget læring, mere motivation og øget gennemførelse. VUC Syd arbejder med udvikling af et princip kaldet GODS. GODS står for Grupperum, Oplægsrum, Dialogrum og Stillezone. GODS-princippet bryder med traditionelle klasserumskulture. Klasseværelset er erstattet af forskellige læringsrum. Bøgerne er erstattet af elektronisk materiale og alle kursister har en iPad, som de bruger i undervisningen i de forskellige læringsrum. Kursisterne bevæger sig, i løbet af en arbejdsdag, rundt i de forskellige læringsrum afhængige af, hvad der arbejdes med.

³ Hermed forstås lektier, som hjemmearbejde

⁴ Visible Learning - A Synthesis of over 800 Meta-analysis relating to achievement, John Hattie, 2012

⁵ The Homework Myth, Alfi Kohn, 2006

2.0 Formål

Formålet med projektet er todelt og er rettet mod: (1) Lektieinkluderende undervisning (2) Nye tilrettelæggelses- og undervisningsformer.

1. Formålet med at indføre lektieinkluderende undervisning er, at kursisterne:
 - a. får et miljø med mulighed for støtte, fordybelse og samarbejde kursisterne i mellem
 - b. oplever et større fagligt udbytte, fordi de er bedre forberedte
 - oplever større glæde ved at deltage
2. Formålet med at udvikle nye tilrettelæggelses- og undervisningsformer er, at understøtte
 - a. at læringen foregår kursisterne imellem, hvor lærerens rolle ses som facilitator, der støtter læreprocesserne på holdet.
 - b. en mere varierende undervisning
 - c. at kursisterne opnår øget gennemførelse, motivation og læring
 - d. fokus på kursisten som en aktiv og lærende producent

3.0 Vidensgrundlag og antagelser

Vidensgrundlaget for projektet bygger, som tidligere beskrevet, på evidens fra den faglige litteratur på området og på praktiske erfaringer fra VUC Syds undervisere. Overordnet set ønsker VUC Syd, at forandre skolekulturen gennem strukturelle og arkitektoniske forandringsprocessor.

GODS-princippet bryder med den traditionelle klasserumskultur. Læringsrummene er indrettet således, at undervisningsformerne understøttes af rummene. Dialogrummet er fx indrettet sådan, at fokus er flyttet fra underviseren til det, der skal drøftes på klassen. Dette er med til, at støtte dialogen kursisterne imellem. Skiftet mellem de forskellige læringsrum skaber variation i undervisningen og betyder, at det er mere naturligt for underviserne, rent didaktisk, at tænke variation ind i undervisningen. En mere varieret undervisning er med til at understøtte forskellige læringsstile⁶ og samtidig gøre undervisningen mere spændende. Lærerens rolle som facilitator understøttes gennem GODS-princippet, da kursisterne i større udstrækning arbejder selvstændigt og langt mere aktivt med deres produkter. Dette er med til, at kursisterne i højere grad føler medansvar for det, der arbejdes med. Læringsrummenes støttende arkitektur, varierende undervisning, øget medansvar og mere aktive kursister antages at være med til at skabe en mere inkluderende klasserumskultur og mindske kursisters fravær.

Kursister vil med det lektieinkluderende tiltag, alt andet lige, skulle forberede sig mindre på egen hånd og vil desuden opholde sig mere på skolen sammen med undervisere og medkursister. En øget kursisttilstedeværelse skaber bedre forudsætninger for, at VUC Syd kan hjælpe, inkludere og støtte den enkelte kursist. Underviserne har, samlet set, mere tid sammen med den enkelte kursist og har derfor mulighed for at støtte kursisterne både fagligt og socialt.

En del af det lektieinkluderende princip er desuden, at kursisterne bruger mere tid sammen og derfor har bedre muligheder for at skabe læringsfællesskaber i skolearbejdet og lektiearbejdet. Det, at kursisten i mindre grad er overladt til sig selv, er med til at give kursisterne langt bedre forudsætninger, at øge kursisttilstedeværelsen, skabe en støttende klasserumskultur og inkludere

⁶ jvf. Howard Gardners teorier om læringsstile og de mange intelligenser

både fagligt svage og dygtige kursister. Den øgede faglige og sociale støtte antages derfor at være med til at øge kursisternes forudsætninger for at gennemføre uddannelsesforløbet.

4.0 Beskrivelse af det konkrete forløb

4.1 Beskrivelse af lektieinkluderende undervisning

VUC Syd har arbejdet lektieinkluderende på to områder. Dels i forbindelse med tilrettelæggelsen af undervisningen og dels som supplerende til den ordinære undervisning. Principperne for lektieinkluderende undervisning er implementeret på 12 hf-klasser og hele avu-området på matriklerne i Aabenraa, Haderslev, Sønderborg. I forbindelse med den lektieinkluderende undervisning tager dette projekt udgangspunkt i en projektgruppe, som består af i alt 6 undervisere og i alt 4 hf-klasser.

Uden for den ordinære undervisning er lektiearbejdet tilrettelagt som et produktværksted, hvor de 4 første ugedage er tilrettelagt med 2 lektioner dagligt. Alle kursister deltager, som minimum, i produktværkstedet 2 af dagene svarende til 4 ugentlige lektioner.

I praksis fungerer det sådan, at kursisterne orienteres af faglærerne i undervisningen om, hvad de skal arbejde med i produktværkstedet, så der er en direkte sammenhæng mellem det, der arbejdes med i undervisningen og det, kursisterne kan arbejde videre med. Det er fagunderviserne, der udfylder rammerne for produktværkstedet og underviserne kan tilrettelægge lektiearbejdet i grupper eller individuelt. I selve produktværkstedet støttes lektiearbejdet af fagundervisere⁷ og en underviser med it-pædagogiske kompetencer, samt en kursist med IT-kompetencer. Der har på den baggrund været arbejdet med:

- Skriftlig fremstilling: formulering, sprogrigtighed, tegnsætning, syntaks, genre, fokus, opbygning og sammenhænge
- Formidling: kommunikation, mediebevidsthed, vinkling
- Emnebehandling: opgavebesvarelse, omfang, stof, indholdsmæssig tyngde, grundighed og relevans
- Faglig tyngde: relevant teori, viden, metode og begreber
- Oplæg, animationer, film mv.
- Evaluering, herunder procesevaluering

Inddragelse af iPad sikrer, at den enkelte kursist får mulighed for at lære på en aktiv måde. Kursisterne har adgang til en række apps/hjælpeværktøjer, der fungerer som hjælp til selvhjælp.

Formålet er, at kursisterne kommer til at opleve, at de er en aktiv del af deres egen læringsproces. Arbejde indeholder brug af blogs, wikies, hjemmesider, film mv.

⁷ Ikke nødvendigvis de samme undervisere, som har stået for selve undervisningen.

I selve undervisningen arbejdes der desuden lektieinkluderende gennem en særlig tilrettelæggelse af undervisningen, der betyder mindre fokus på mængde og mere fokus på læring. Dette vil blive yderligere uddybet i 6.1.

4.2 Nye undervisnings- og tilrettelæggelsesformer

De nye undervisnings- og tilrettelæggelsesformer er, som tidligere nævnt, bygget op om GODS-princippet. VUC Syd har i Sønderborg og Haderslev opført nye bygninger og de nye faciliteter er, rent arkitektonisk, indrettet sådan, at bygningens læringsrum appellerer til forskellige undervisningsformer og støtter underviserne til at arbejde med varierede undervisningsformer.

Arkitekturen og de forskellige læringsrum er ikke i sig selv særlig interessante. Det er læringsrummenes konkrete anvendelse, som skal være med til at udvikle den enkelte kursist kompetencer. Den traditionelle tanke om en skole med faste klasseværelser er ændret til fordel for en mere fleksibel model.

Principperne omkring GODS betyder et meget ændret studiemiljø, hvor kursisterne bevæger sig mellem de forskellige rum med læreren som facilitator og vejleder.

Konkret foregår det ved, at den enkelte kursist, i løbet af en undervisningsblok på 150 minutter, skal være i mindst 3 forskellige læringsrum. Det er med til at skabe variation i undervisningen og understøtter samtidig forskellige måder at lære på.

Alle kursister og undervisere får udleveret en iPad. iPad'en fungerer som en integreret del af GODS konceptet og gør det muligt for kursisten problemfrit at skifte mellem de forskellige læringsrum idet ibøger, opgaver og studieredskaber m.m. alt sammen tilgængeligt via iPad'en

Selve arbejdsformerne er aktive, hvilket betyder, at læringen i overvejende grad er flyttet fra tavlestyret undervisning og nu tilrettelagt, så kursisterne arbejder problemløsende og producerende.

Nedenfor vil de forskellige læringsrum kort blive beskrevet.

4.1.1 Oplægsrum

Oplægsrummet har en samlende funktion - det er her lærer og kursister har mulighed for at få fælles fokus og opleve, at læring også er en fælles proces. Oplægsrummet bruges typisk til en gennemgang, fremstilling og forklaring på det faglige stof eller til en fælles diskussion af bestemte emner. Kursisterne får derved afklaring på, hvad de skal lære eller en opsamling på, hvad de har lært.

4.1.2 Grupperummene

Grupperummene er inddelt i åbne læringszoner og er indrettet, så det giver mulighed for at samarbejde på forskellige måder. Grupperummene giver mulighed for afprøvning af kursistens anvendelse af fagets viden på de opgaver, der stilles. De kan øve sig i samarbejde, søge information, arbejde med tværfaglige projekter mv. Grupperummene er et åbent rum for aktiv kursistindsats og giver plads til mangfoldighed. Kursisterne har mulighed for, selv at have indflydelse på hvordan, der arbejdes.

4.1.3 Dialogrummet

I kraft af sin iglo-form giver dialogboksene nogle helt særlige muligheder for mødet mellem lærer/kursister. Den horisontale lærerrolle bliver meget tydelig her på grund af møblets indretning, der gør, at alle deltagere kan have øjenkontakt og er i øjenhøjde med hinanden. Produktet (og ikke læreren) er i fokus i kraft af de mange skærme. Dialogboksene anvendes på forskellig vis. Det kan være møder med faglæreren, hvor man drøfter kursistens konklusioner, hvor man opsummerer på baggrund af dagens lektion eller opklarer huller i kursistens viden, som kræver længere forklaring. Det er også et sted, hvor kursisten kan fordybe sig i stoffet, og redegøre for det for læreren.

Dialogrummet bruges bl.a. til filmvisning, youtube klip og visuelle animationer - møder mellem lærere og kursister, hvor man enten drøfter konklusioner, opsummerer på baggrund af dagens undervisningsblok, eller fordyber sig i forskellige problemstillinger.

4.1.4 Stillerum

I en bygning, hvor bevægelse, aktivitet og dynamik er prioriteret så højt, som det er tilfældet, får stillezoner en særlig betydning. Det er her kursisten kan trække sig tilbage til fordybelse og refleksion. I stillezonen kan kursister koncentrere sig helt om egen tilegnelse, idet de kan sidde uforstyrret. Arbejdspladsen er indrettet, så man nemt kan tilslutte sin iPad og skabe sit eget rum uden at være isoleret. Zonen kan bruges til læsning af tekster, informationsøgning, skrivning og digital kommunikation af forskellig art. Men kernen i brugen af denne zone er det individorienterede - at den enkelte kursist her får mulighed for at trække sig tilbage og fordybe sig.

5.0 Evalueringsdesign

5.1 Evalueringdesign - Lektieinkluderende undervisning

Der er foretaget en kvalitativ evaluering i form af et fokusgruppeinterview med de 6 hf undervisere, der deltager i projektet. Der har forud for fokusgruppeinterviewet været flere workshoplignende forløb, hvor klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse har været drøftet. Spørgerammen for fokusgruppeinterviewet har, med udgangspunkt i det overordnede tema, været at diskutere følgende spørgsmål:

- Hvad forstår I ved lektieinklusion?
- Hvordan arbejder I lektieinkluderende?
- Hvordan har I struktureret og organiseret den lektieinkluderende undervisning?
- Hvilke erfaringer har I gjort jer i forhold til kursisterne? Hvordan oplever kursisterne det?
- Hvilke erfaringer har I gjort jer i forhold til jer som undervisere? Hvordan oplever I det som undervisere?
- Hvilke fordele og ulemper er der ved at arbejde lektieinkluderende?
- Hvordan har I evalueret?

Underviserne har på baggrund af fokusgruppeinterviewet og spørgerammen, hver især, udarbejdet et refleksionsnotat.

Refleksionsnotaterne er efterfølgende sammenfattet med en beskrivelse af de forskellige initiativer.

5.2 Evalueringsdesign - GODS

VUC Syd har ikke foretaget en endelig evaluering af GODS-princippet i forhold til klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse. Den primære årsag til dette er, at GODS-princippet er en gennemgribende ændring af læringskulturen. VUC Syd vurderer derfor at der vil være en betydelig risiko for, at en evaluering, som gennemføres på nuværende tidspunkt, vil give et misvisende billede. Tidligere erfaringer med at implementere større ændringer i organisationen viser, at der gerne skal gå mindst 1 år, inden en evaluering kan tegne det fulde billede. Erfaringer viser at foretages evalueringen på et for tidligt tidspunkt, evalueres selve procesdelen af implementeringen, hvilket ikke giver et retvisende billede af selve effekten. VUC Syd forventer, at evaluere effekten af GODS-princippet om ca. 6 måneder.

6.0 Resultater

6.1 Lektieinkluderende undervisning

6.1.1 Generelt

Underviserne, der har deltaget i projektet om lektieinkluderende undervisning, har generelt været meget positive. Underviserne fortæller i fokusgruppeinterviewet, at kursisterne er glade for det lektieinkluderende princip. Kursisterne oplever det som noget positivt, at lektier indgår som en del af undervisningen. Kursisterne oplever at de er bedre forberedte og at alle kan deltage i undervisningen med de samme forudsætninger. Mange kursister giver via underviserne udtryk for, at den lektieinkluderende undervisning er én af grundene til, at de stadigvæk går på skolen. Kursisterne har generelt været glade for, at underviserne har organiseret kursisterne i grupper på forskellig vis. I arbejdet med de lektieinkluderende principper peger underviserne på, at tilrettelæggelsen har været mere tidskrævende, men at den ekstra tid er godt givet ud i forhold til det øgede læringsudbytte.

Resultatet af fokusgruppeinterviewet og de efterfølgende refleksionsnotater kan opsummeres og kategoriseres i følgende områder:

6.1.2 Produktværksted

Underviserne giver i de kvalitative fokusgruppeinterviews udtryk for, at produktværkstedet har fungeret med succes for de kursister, der har benyttet tilbudet. For de kursister, som valgte at deltage i produktværkstedet, har det været en stor hjælp at kunne få støtte til lektierne.

6.1.3 Less is more

Underviserne oplyser, at tid spiller en afgørende rolle i forhold til at implementere det lektieinkluderende undervisningsprincip. Tidligere fik kursisterne lektier for, men med det lektieinkluderende princip, skal lektier i større udstrækning integreres i undervisningen eller i det skemalagte produktværksted.

Dette betyder, at underviserne har arbejdet på at tilrettelægge undervisningen og udvælge materialer, der er mere fokuseret og komprimeret, så kursisterne på den måde får et større læringsudbytte. Alle underviserne, som er med i projektet, har derfor eksperimenteret med forskellige tidsbesparende måder at tilrettelægge undervisningen på. Særligt arbejdet med

udvælgelsen af undervisningsmateriale har været i fokus. Underviserne har arbejdet med forskellige læringsmetoder, der er mere effektive og som samtidig sikrer, at kravene i bekendtgørelsen opfyldes. Der har bl.a. været arbejdet med udvælgelse af tekster, komprimering af traditionel materiale og nye materialeformer.

I forhold til tekster har der været arbejdet med udvælgelse af kortere tekster af maksimalt 5 sider. Udvalget af teksterne er sket i nøje overensstemmelse med bekendtgørelserne inden for fagene. Erfaringen viser, at maksimalt 5 sider er mest hensigtsmæssigt og dette stemmer også fint overens med, at det er det omfang, kursisterne skal læse til eksamen.

Der har også været arbejdet med komprimering af traditionelt materiale ud fra princippet less is more. Noget af materialet er blevet redigeret af underviserne, så omfanget er mindre. Her har forsøg med lektieinkluderende undervisning på bl.a. Tønder Gymnasie været en inspiration.

Enkelte undervisere fremhæver arbejdet med multimodale undervisningsmaterialer, så som Trivial Pursuit, kortfilm, emails, sociale medier, filmanslag, breve og billeder. Dette har også været med til at øge forståelsen samtidig med, at materialet fremgår i en mere kompakt form.

En underviser har desuden haft stor succes med at indtale længere tekster som en lydfil, som kursisterne efterfølgende kan lytte til samtidig med, at de læser. Dette har vist sig at være en stor hjælp til de læsesvage kursister, idet alle kursister får læst teksten på samme tid, hvilket er et godt udgangspunkt for, at arbejde videre med teksten. En anden gevinst er, at kursisterne er færdige med at læse på samme tid og det videre arbejde kan dermed fortsættes umiddelbart efter.

6.1.4 Gruppedannelser

I forbindelse med det lektieinkluderende princip har der været arbejdet med selve tilrettelæggelsen af undervisningen, herunder særligt organisering af gruppearbejde. Der har bl.a. været arbejdet med:

Matrixgrupper, hvor hver kursist får til opgave at undersøge og fordybe sig i et afgrænset område, som derefter fremlægges for klassen. Gruppen vil i fællesskab have arbejdet og fremlagt et overordnet emne/område.

Der har også været arbejdet med gruppedannelser hvor kursister med forskellige faglige udgangspunkter kombineres sådan, at der både er dygtige, middelhøje og svage kursister i samme gruppe.

Rollegrupper har der også været arbejdet med. Her får kursisterne tildelt forskellige roller i forhold til at løse gruppens opgave. Det kan fx være i forbindelse med rollelæsning, hvor en kursist læser, en anden gengiver det læste og en tredje tager noter.

6.1.5 Evaluering i undervisningen

I arbejdet med evaluering, i forhold til lektieinklusion, har underviserne brudt med den traditionelle form, hvor kursisten afleverer en opgave og underviseren derefter retter den. I stedet er evalueringen i større omfang sket ved, at afleveringer rettes sammen med kursisten eller at evalueringen er procesorienteret.

7.0 Det videre arbejde, koncepter og anbefalinger

Arbejdet med GODS vurderes foreløbig som en succes. Der arbejdes videre med at udvikle GODS- og de lektieinkluderende principper på institutionsniveau.

I arbejdet med de lektieinkluderende principper vil der, på baggrund af erfaringerne, blive arbejdet videre med at lektier inkluderet i selve undervisningen og lektier organiseret uden for undervisningen. Erfaringerne fra underviserne viser, at kursisterne er bedre forberedte, positive og nogle kursister nævner lektieinklusion som en årsag til, at de stadig går på skolen.

I arbejdet med nye måder at indrette undervisningen på, vil der fortsat blive arbejdet på at udnytte de muligheder, der er for at skabe dynamisk og varieret undervisning. Bevægelsen mellem de forskellige læringsrum fordrer bevægelse og variation. Flere undervisere fremhæver, at GODS-princippet og lignende principper kan praktiseres på andre skoler uden, at skolens oprindelige arkitektur ændres. Det, der har størst betydning, er, at de traditionelle klasseværelser erstattes af læringsrum og at læringsrummene organiseres sådan, at der arbejdes med forskellige undervisnings- og tilrettelæggelsesformer. I arbejdet med implementeringen af nye undervisningsformer har der været arbejdet med at tydeliggøre over for kursisterne, hvorfor der skal arbejde på en anden måde. Dette har været med til at øge kursisternes refleksion over egen læring. Det forventes, de positive tendenser i undersøgelsen vil blive styrket, efterhånden som principperne videreudvikles.